

**UCHWAŁA NR XVI/197/20
RADY MIEJSKIEJ W PABIANICACH**

z dnia 8 stycznia 2020 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy
w Rodzinie dla Miasta Pabianic na lata 2020-2022**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506, 1309, poz. 1696 i poz. 1815) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1390, z 2019 r. poz. 730) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Pabianic na lata 2020-2022, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Pabianic.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Pabianicach

Krzysztof Rąkowski

Załącznik do uchwały Nr XVI/197/20
Rady Miejskiej w Pabianicach
z dnia 8 stycznia 2020 r.

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
DLA MIASTA PABIANIC NA LATA 2020-2022**

I. WSTĘP

Zgodnie z art. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przez przemoc w rodzinie „należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”. Przy czym ustawa jako członka rodziny definiuje w art. 2 pkt. 1 *"osobę najbliższą w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, a także inną osobę wspólnie zamieszkującą lub gospodarującą"*.

Udzielanie pomocy osobom z problemem przemocy w rodzinie wymaga podejścia interdyscyplinarnego, a tym samym współpracy przedstawicieli różnych służb (np. pracownika socjalnego, dzielnicowego, kuratora sądowego, pedagoga szkolnego), aby podejmowane działania zmierzające do przerwania przemocy w rodzinie były skuteczne. Istotnym jest zaplanowanie, skoordynowanie planu pomocy dla rodziny borykającej się z problemem przemocy. Niezbędne jest zapewnienie pokrzywdzonym specjalistycznej pomocy profesjonalistów – prawników, psychologów, terapeutów, co wiąże się z koniecznością zwiększenia dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których występuje zjawisko przemocy.

Miasto Pabianice od lat prowadzi działania zmierzające do ograniczenia zjawiska przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez inicjowanie i wdrażanie rozwiązań interdyscyplinarnych i systemowych oraz integrację środowiska i instytucji zaangażowanych w przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Pabianic na lata 2020-2022, zwanym dalej Programem, ma na celu podjęcie działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Poza udzielaniem pomocy osobom, rodzinom dotkniętym tym zjawiskiem, koniecznym jest podejmowanie działań zmierzających do podnoszenia poziomu wiedzy i świadomości społeczności lokalnej na temat problemu przemocy oraz systemu przeciwdziałania temu zjawisku. Nie mniej istotnym jest podnoszenie kompetencji przedstawicieli służb udzielających pomocy i realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Program jest realizacją wytycznych określonych w Krajowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020, które wskazują cztery podstawowe obszary działań:

- profilaktyka i edukacja społeczna,
- ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie,
- oddziaływania na osoby stosujące przemoc w rodzinie,
- podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

II. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Według Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie Niebieska Linia przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że:

1. Jest intencjonalna- przemoc jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary.
2. Siły są nierównomierne - w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Ofiara jest słabsza, a sprawca silniejszy.
3. Narusza prawa i dobra osobiste - sprawca wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.).
4. Powoduje cierpienie i ból -sprawca naraża zdrowie i życie ofiary na poważne szkody. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że ofiara ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Rodzaje przemocy:

- przemoc fizyczna: potrząsanie, drapanie, popychanie, klapsy, szczypanie szturchanie, bicie otwartą ręką, pięścią; policzkowanie, bicie paskiem, kablem lub innymi twardymi przedmiotami, przypalanie, kaleczenie, używanie przedmiotów, w tym broni palnej, noża, duszenie, zamykanie w odosobnionym i zagrażającym miejscu, głodzenie, zakazywanie jedzenia lub załatwiania potrzeb fizjologicznych, rzucanie przedmiotami, parzenie,
- przemoc psychiczna/emocjonalna: krytykowanie, ocenianie zawstydzanie, obrażanie, degradowanie, sadyzm słowny, wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, nadmierne i niewłaściwe wymagania, karanie poprzez odmowę uczuć, ignorowanie potrzeb emocjonalnych, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna - kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami, ograniczanie snu i pożywienia,
- przemoc seksualna: wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, podglądanie, obnażanie się, krytyka zachowań seksualnych, dotykanie miejsc intymnych osoby bez jej zgody,
- przemoc ekonomiczna: odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, wydzielanie pieniędzy, niezaspokajanie podstawowych potrzeb rodziny, niszczenie mienia, używanie rzeczy bez pozwolenia, zaciąganie długów bez zgody współmałżonka.

III. PODSTAWA PRAWNA

Obowiązek opracowania i realizacji Programu wynika z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zwanej dalej Ustawą.

Zadania w zakresie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizowane są również w oparciu o inne akty prawne:

- 1) ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2277),
- 2) ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.),
- 3) ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 z późn. zm.),
- 4) ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1950 z późn. zm.),
- 5) ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 2086 z późn. zm.),
- 6) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (t.j. Dz. U. z 2011 r., Nr 209, poz. 1245).

Program jest skorelowany z:

- 1) Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 2) Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Pabianic,
- 3) Programem Wspierania Rodziny dla Miasta Pabianic,
- 4) Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla Miasta Pabianic,
- 5) Programem Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Pabianic.

IV. DIAGNOZA

Dane liczbowe odnoszące się do wielkości zjawiska przemocy w rodzinie, nie odzwierciedlają faktycznej skali problemu. Nadal obecny jest problem przemocy ukrywanej z powodu wstydu, lęku osób pokrzywdzonych. Przypadki przemocy zdarzają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny.

Szczegółowe dane zebrane przez Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, zwany dalej Zespołem, oraz Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach dotyczące procedur „Niebieskie Karty” prowadzonych w mieście Pabianice w latach 2017, 2018, oraz pierwszej połowie 2019 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Dane dotyczące realizacji procedur „Niebieskie Karty”.

	2017 r.	2018 r.	I półrocze 2019 r.
Liczba realizowanych procedur „Niebieskie Karty”	205	158	91
Liczba procedur „Niebieskie Karty” złożonych w danym roku do Zespołu	119	98	45
Liczba rodzin objętych pomocą Zespołu	178	128	68
Liczba osób objętych pomocą Zespołu	487	391	217
Liczba posiedzeń grup roboczych	155	270	124

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu.

Przedstawione dane wskazują, iż w ostatnich latach liczba realizowanych i zakładanych procedur „Niebieskie Karty” maleje. Liczba realizowanych procedur „Niebieskie Karty” w 2018 roku w stosunku do roku 2017, zmniejszyła się o 47.

W 2018 roku złożono do Zespołu o 21 procedur „Niebieskie Karty” mniej niż w roku 2017. Na podstawie dotychczasowych danych można przewidywać, że na koniec 2019 roku liczba złożonych do Zespołu procedur, będzie wynosiła ok. 90, co potwierdzałoby tendencję zmniejszania się liczby wszczynanych procedur „Niebieskie Karty”.

Wskazane dane pokazują, że zmniejsza się również liczba rodzin i osób objętych pomocą Zespołu. W 2018 roku liczba rodzin objętych pomocą Zespołu zmniejszyła się o 50 w stosunku do 2017 roku. Jednocześnie w roku 2018 o 96 osób mniej niż w 2017 było objętych pomocą Zespołu.

Ponadto, powyższe dane wskazują na intensyfikację działań Zespołu, a w szczególności grup roboczych – ich liczba w 2018 roku w stosunku do 2017 zwiększyła się o 115. Wzrost liczby posiedzeń grup roboczych wiąże się z możliwością wzmocnienia efektywności działań poszczególnych członków grupy roboczej, a także zwiększenia przepływu informacji między członkami grupy, którzy realizują poszczególne zadania mające na celu zrealizowanie planu pomocy rodzinie dotkniętej zjawiskiem przemocy.

W związku z intensyfikacją działań, ich realizatorzy zgłaszają potrzebę udziału w różnych formach doskonalenia zawodowego, w tym w szkoleniach specjalistycznych.

Realizatorzy działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie spotykają się z coraz większą ilością spraw, w których sytuacja rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy jest bardzo skomplikowana i wymaga szerokiego, całościowego, interdyscyplinarnego podejścia do klienta. Rodzi to potrzebę posiadania kompetencji z zakresu wielu dziedzin takich jak np. psychologia, prawo, praca socjalna, interwencja kryzysowa, elementy terapii. Należy wziąć również pod uwagę wartość dodaną udziału realizatorów w szkoleniach (zwłaszcza interdyscyplinarnych), jaką jest wymiana doświadczeń oraz integracja realizatorów, co w znacznym stopniu usprawnia realizację zadań oraz współpracę i przepływ informacji.

Tabela 2. Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta A” przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów w latach 2017-2018.

Instytucja wszczynająca procedurę „Niebieskie Karty”	2017r.	2018r.	Razem
Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	4	8	12
Ochrona zdrowia	0	2	2
Policja	103	77	180
Oświata	2	0	2
Pomoc Społeczna	10	11	21
Razem:	119	98	251

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu.

Ze zgromadzonych danych wynika, że w latach 2017-2018 najwięcej procedur wszczynanych było przez przedstawicieli Policji (odpowiednio 103 i 77), którzy realizują interwencje w środowiskach rodzinnych. Wówczas w sytuacji podejrzenia występowania problemu przemocy, zakładają formularz „Niebieska Karta A”. Liczba wszczynanych przez Policję procedur w 2018 roku zmniejszyła się w stosunku do 2017 roku o 26.

Poza Policją, najczęściej procedury wszczynane były przez pracowników pomocy społecznej i przedstawicieli Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Sporadycznie procedura wszczynana była przez przedstawicieli oświaty oraz ochrony zdrowia.

Punkt Konsultacyjny ds. Przemocy w Rodzinie, zwany dalej Punktem, oferuje wsparcie zarówno osobom doznającym przemocy w rodzinie, jak i osobom stosującym przemoc. W 2017 roku liczba osób zarejestrowanych w Punkcie wynosiła 286, w 2018 roku – 339, a w pierwszym półroczu 2019 r. zarejestrowano 199 osób. Z powyższych danych wynika, iż liczba osób korzystających z pomocy Punktu wzrasta. W 2018 roku liczba osób zarejestrowanych zwiększyła się o 53 osoby w stosunku do 2017 roku. Rosnące zainteresowanie mieszkańców Pabianic ofertą pomocową Punktu wskazuje na potrzebę kontynuacji tej formy wsparcia.

Tabela 3. Liczba osób doznających przemocy w rodzinie korzystających z bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego w ramach oferty Punktu w latach 2017, 2018, I połowie 2019 roku.

	2017 r.	2018 r.	I półrocze 2019 r.
Liczba osób, które skorzystały z poradnictwa psychologicznego	147	96	62
Liczba osób, które skorzystały z poradnictwa prawnego	84	79	39
Liczba osób, które skorzystały z poradnictwa pedagogicznego	76	167	92

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Punktu.

Z powyższych danych wynika, że największym zapotrzebowaniem wśród osób doznających przemocy w rodzinie, w zakresie poradnictwa specjalistycznego, jest wsparcie psychologiczne (2017 r. – 147 osób, 2018 r. – 96 osób, I połowa 2019 r. – 62 osoby). Dane dotyczące I połowy roku 2019 pozwalają przypuszczać, że liczba osób doznających przemocy korzystających z poszczególnych form wsparcia specjalistycznego w roku 2019, w stosunku do roku 2018 będzie wyższa lub utrzyma się na tym samym poziomie.

Istotnym jest zapewnienie stałej kadry specjalistycznej umożliwiającej udzielanie kompleksowej i ciągłej pomocy osobom i rodzinom z problemem przemocy.

Należy zwrócić uwagę, że rodziny dotknięte zjawiskiem przemocy domowej często

ukrywają problem i nie zgłaszają się po pomoc. Powodem takiego stanu rzeczy jest wstyd przed przyznaniem się do problemu, strach przed konsekwencjami jego ujawnienia, utrwalone przekonanie o własnej bezsilności oraz nieskuteczności służb. Wynika to z mechanizmów psychologicznych towarzyszących zjawisku przemocy w rodzinie. Biorąc pod uwagę powyższe, należy wnioskować, że liczba procedur „Niebieskie Karty” oraz osób korzystających ze wsparcia Punktu nie odzwierciedla w pełni skali zjawiska.

Dane Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach i Zespołu, które dotyczyły liczby osób dotkniętych przemocą w rodzinie, wskazują, że liczba ta wzrosła z 362 osób w roku 2017 do 384 w roku 2018 (wzrost o 22 osoby). W związku z powyższym, niezbędne jest prowadzenie szeroko pojętej, edukacji publicznej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie oraz systemu jej przeciwdziałania.

Tabela 4. Dane dotyczące osób stosujących przemoc w rodzinie w latach 2017, 2018 oraz w I połowie 2019 roku.

	2017r.	2018 r.	I połowa 2019 r.
Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie ze wszczętą procedurą „Niebieskie Karty”, w tym:	119	98	45
osoby ze współwystępującym problemem alkoholowym	82	78	36
osoby, które stawiały się na wezwanie Zespołu	66	48	20
osoby, które skorzystały z poradnictwa psychologicznego w Punkcie	15	18	8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Zespołu.

Jak wynika z powyższych danych liczba osób stosujących przemoc wskazana w procedurze „Niebieskie Karty” spadła ze 119 w roku 2017 do 98 w roku 2018. Jednocześnie wzrasta odsetek osób stosujących przemoc, u których współwystępuje problem alkoholowy. W roku 2017 było to 68%, a w roku 2018 - 79%. W wielu przypadkach problemem współwystępującym jest problem używania substancji psychoaktywnych.

Jednocześnie spada liczba osób stosujących przemoc, które stawiają się na wezwanie Zespołu. Tendencja ta kształtuje się następująco: w roku 2017 - 66 ze 119 osób (55,5%), w roku 2018 - 48 z 98 osób (49%), a w I półroczu 2019 roku - 20 z 45 osób (44,5%). Warto jednak zauważyć, że mimo malejącej liczby osób stosujących przemoc w rodzinie zgłaszających się na wezwanie Zespołu, wzrasta liczba osób stosujących przemoc w rodzinie korzystających ze wsparcia psychologa. Dane te są następujące: w roku 2017 - 15 z 66 osób (23%), w roku 2018 - 18 z 48 osób (37,5%) oraz w I półroczu 2019 roku - 8 z 20 osób (40%).

Ze względu na brak programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy, konieczna jest realizacja tego typu działań w ramach Punktu. Ponadto, zapewnienie całościowego wsparcia rodzinie (zarówno osobom pokrzywdzonym, jak i sprawcom) jest kluczowym elementem pozwalającym na zatrzymanie zjawiska przemocy domowej, na który wskazuje również procedura „Niebieskie Karty”, która jako jedyna daje możliwość wezwania osoby stosującej przemoc w rodzinie.

V. ANALIZA SWOT

Analiza SWOT to metoda analizy strategicznej, dzięki której możliwe jest uporządkowanie informacji zebranych w diagnozie i wyznaczenie kierunków działania. Istotą analizy jest identyfikacja czynników wpływających na funkcjonowanie Programu i wskazanie kierunków działań zmierzających do osiągnięcia założonych celów przy minimalizacji zagrożeń, ograniczeń, słabych stron oraz wykorzystania szans i mocnych stron.

Analizę SWOT odnoszącą się do mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Mieście Pabianice, przedstawia poniższa tabela.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
– interdyscyplinarne podejście systemowe do realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, – współpraca międzyinstytucjonalna, – wysokie, wszechstronne kompetencje kadry pracującej bezpośrednio z rodzinami, w których występuje przemoc, – udział realizatorów Programu w różnych formach doskonalenia zawodowego, w tym szkoleniach interdyscyplinarnych, – oferta pomocowa skierowana do osób stosujących przemoc w rodzinie, – społeczna akceptacja działań edukacyjno-informacyjnych, – współpraca z lokalnymi mediami, – obecność w mediach społecznościowych.	– brak programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie, – brak ośrodka interwencji kryzysowej, – brak hostelu dla osób chroniących się przed przemocą, – ograniczone zasoby lokalowe, – niewystarczające możliwości korzystania z superwizji, – ograniczone środki finansowe na realizację poszczególnych zadań.
SZANSE	ZAGROŻENIA
– możliwość podejmowania wielokierunkowych działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, – ułatwiony przepływ informacji między służbami, – możliwość udzielania w ramach posiadanych zasobów kompleksowej pomocy i wsparcia, – podnoszenie kompetencji zawodowych, integracja realizatorów oraz wymiana doświadczeń pozwalająca na usprawnianie działania systemu pomocowego, – doprowadzenia do ustania	– niewystarczająca pomoc w korygowaniu zachowań przemocowych oraz brak monitoringu efektów mogą powodować, że uzyskane efekty nie będą trwałe, – ograniczona dostępność pomocy i wsparcia w sytuacjach kryzysowych (w tym dotyczących przemocy domowej), – konieczność umieszczania osób pokrzywdzonych w ośrodkach całodobowych poza miejscem zamieszkania powoduje, np.: konieczność zmiany szkoły przez dzieci czy utrudniony dojazd do pracy, może prowadzić do rezygnacji z tej formy wsparcia i wydłuża lub

przemocy w rodzinie, poprzez zmianę zachowania osoby stosującej przemoc, a tym samym zapobieganie rozpadowi rodziny, – wzrost liczby osób zgłaszających się po pomoc, – dotarcie do szerokiego grana odbiorców, – podniesienie świadomości społecznej dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie oraz systemu pomocy w tym zakresie.	uniemożliwia wyjście z przemocy, – wypalenie zawodowe realizatorów Programu, – niski poziom zabezpieczenia finansowego wkładu własnego wymaganego w przypadku aplikowania o środki zewnętrzne na realizację działań, co przekłada się na niską kwotę dotacji, a tym samym ograniczoną możliwość realizacji działań dodatkowych.
--	---

VI. ZASOBY MIASTA W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Zasoby w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie rozumiane są jako instytucje i podmioty działające na terenie miasta Pabianic, które podejmują działania na rzecz osób i rodzin dotkniętych problemem przemocy w rodzinie, a także realizujące zadania w zakresie przeciwdziałania temu zjawisku.

Pomocą osobom i rodzinom z problemem przemocy w rodzinie na terenie Pabianic zajmuje się m.in. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Obecnie Zespół w Pabianicach składa się z przedstawicieli: Komendy Powiatowej Policji w Pabianicach, Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Pabianicach, Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach, Straży Miejskiej w Pabianicach, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pabianicach, Urzędu Miejskiego w Pabianicach, oświaty, ochrony zdrowia oraz organizacji pozarządowych reprezentowanych przez - Subwenio Fundację Interwencji Kryzysowej i Pomocy Psychologicznej.

Zespół współpracuje również z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi, które poprzez swoje działania pomagają osobom pokrzywdzonym przemocą w rodzinie.

Zadania Zespołu określone są jako:

- integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli podmiotów wchodzących w jego skład oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie na terenie Gminy Miejskiej Pabianice,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- udzielanie pomocy dzieciom doświadczającym i będącym świadkami przemocy w rodzinie,
- podejmowanie wspólnych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Procedura „Niebieskie Karty” stanowi narzędzie, które pozwala podejmować interwencję w środowisku rodzinnym, w którym występuje przemoc. Realizowana jest w oparciu o zasadę współpracy. W wyniku podejrzenia zaistnienia przemocy w rodzinie przedstawiciele policji, jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych/miejskich komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, ochrony zdrowia, oświaty mogą wszcząć procedurę „Niebieskie Karty” poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta A”. Formularz „Niebieska Karta A” zostaje przekazany Przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego w ciągu 7 dni. Przewodniczący Zespołu po otrzymaniu „formularza A”, nie później niż trzy dni od jego otrzymania, po dokonaniu analizy informacji zawartych w formularzu przekazuje go członkom grupy roboczej.

Grupy robocze są częścią składową Zespołu. Powołuje je Przewodniczący Zespołu

w wyniku wdrożenia procedury „Niebieskie Karty” lub na wniosek przedstawiciela instytucji pomocowej. Grupa robocza opracowuje wstępną diagnozę danej sytuacji w rodzinie, planuje działania pomocowe i rozdziela je na poszczególnych członków ze wskazaniem konkretnych zadań i terminów realizacji. Ponadto, realizuje te działania i ocenia ich skuteczność, modyfikuje je lub podejmuje decyzję o zakończeniu pracy z daną rodziną.

W sytuacji wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”, na posiedzenie grupy roboczej zapraszana jest osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie. Podczas spotkania grupy roboczej z tą osobą, wypełniany jest formularz „Niebieska Karta C”. Członkowie grupy roboczej opracowują indywidualny plan pomocy dla osoby, co do której istnieje podejrzenie, że doświadcza przemocy oraz dla jej rodziny.

Po spotkaniu grupy roboczej z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że doświadcza przemocy w rodzinie, Przewodniczący Zespołu wzywa również osobę, co do której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc. Podczas spotkania z tą osobą, wypełniany jest formularz „Niebieska Karta D”. Osoba ta jest informowana w trakcie rozmowy o konsekwencjach jej czynów. Motywuje się ją także do zmiany zachowania oraz jeżeli zachodzi taka potrzeba, w przypadku współwystępowania problemu alkoholowego lub używania środków psychoaktywnych, jest kierowana do Poradni Leczenia Uzależnień lub Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Poza wymienionym wyżej Zespołem, należy wziąć pod uwagę działalność Punktu Konsultacyjnego ds. Przemocy w Rodzinie, działającego w strukturach Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach.

Punkt oferuje:

- pomoc konsultanta w wychodzeniu z sytuacji przemocy,
- specjalistyczną pomoc psychologiczną dla osób doznających przemocy i stosujących przemoc,
- specjalistyczną pomoc prawną dla osób doznających przemocy,
- specjalistyczną pomoc pedagogiczną.

Wydział Pomocy Środowiskowej Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach podejmuje działania w zakresie udzielania pomocy socjalnej w rodzinach, w których między innymi występuje problem przemocy. Pracownicy socjalni, którzy działają w środowisku lokalnym diagnozują problemy, które mogą wiązać się ze zjawiskiem przemocy w rodzinie. W sytuacji podejrzenia przemocy w rodzinie, mogą wszcząć procedurę „Niebieskie Karty” i nawiązać współpracę z Zespołem Interdyscyplinarnym.

Wśród instytucji i podmiotów realizujących działania wpisujące się w system przeciwdziałania przemocy w rodzinie, należy również wskazać Komendę Powiatową Policji w Pabianicach, której funkcjonariusze na terenie miasta Pabianic podejmują czynności na rzecz ochrony zdrowia, życia i mienia osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

Istotne zadania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie pełnią również przedstawiciele gminnych/miejskich komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, przedstawiciele kuratorskich służb sądowych, placówek ochrony zdrowia, przedstawiciele oświaty.

VII. ADRESACI PROGRAMU

Program adresowany jest do mieszkańców Miasta Pabianic, a w szczególności do osób i rodzin dotkniętych przemocą (w tym dzieci, współmałżonków, partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych), sprawców przemocy w rodzinie, świadków przemocy w rodzinie, przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

VIII. CELE PROGRAMU

Głównym celem programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności oraz skuteczności pomocy dla rodzin, w których występuje to zjawisko.

CEL SZCZEGÓŁOWY I

Podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społeczności lokalnej w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie, przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

ZADANIA	ADRESACI	REALIZATORZY I PARTNERZY	WSKAŹNIKI	TERMIN REALIZACJI
1. Edukacja publiczna na temat systemu pomocy osobom z problemem przemocy w rodzinie.	Mieszkańcy	- MCPS - placówki oświatowe - ZIds.PPwR - UM	- liczba i rodzaj podjętych działań	2020-2022
2. Prowadzenie ogólnopolskich i lokalnych kampanii społecznych na temat zjawiska przemocy, działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Mieszkańcy	- MCPS - ZIds.PPwR	- liczba i rodzaj podjętych działań	2020-2022
3. Edukacja dorosłych służąca wzmocnieniu umiejętności opiekuńczych i wychowawczych rodziców, budowania prawidłowych relacji w rodzinie.	Mieszkańcy	- MCPS - placówki oświatowe - ZIds.PPwR - UM	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	2020-2022
4. Edukacja dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie zajęć warsztatowych dotyczących problemów agresji i przemocy.	Uczniowie szkół podstawowych	- placówki oświatowe - SM - MCPS	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	2020-2022

5. Współpraca Miasta z podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie mająca na celu wprowadzanie elementów edukacji na temat zjawiska przemocy w rodzinie.	Mieszkańcy	- ZIds.PPwR - MCPS - UM - placówki oświatowe	- liczba i rodzaj podjętych inicjatyw - liczba zaangażowanych podmiotów	2020-2022
--	------------	---	--	-----------

CEL SZCZEGÓŁOWY II
Ochrona i pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.

1. Uruchamianie i realizacja procedury „Niebieskie Karty”.	Rodziny, w których jest podejrzenie przemocy w rodzinie	- ZIds.PPwR - KPP - MKRPA - MCPS - placówki medyczne - placówki oświatowe	- liczba złożonych do Zespołu procedur „Niebieskie Karty” - liczba realizowanych procedur „Niebieskie Karty” - liczba założonych formularzy „Niebieska Karta C” - liczba założonych formularzy „Niebieska Karta D” - liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” na skutek ustania przemocy i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy	2020-2022
--	---	--	---	-----------

			- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” z uwagi na rozstrzygnięcie o braku zasadności podejmowania działań - liczba powołanych grup roboczych - liczba spotkań grup roboczych - liczba opracowanych indywidualnych planów pomocy	
2. Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego ds. Przemocy w Rodzinie.	Osoby dotknięte przemocą w rodzinie	- MCPS	- liczba osób dorosłych zarejestrowanych w PK - liczba dzieci zarejestrowanych w PK	2020-2022
3. Realizacja dodatkowych działań w ramach systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (np. działania projektowe).	Osoby dotknięte przemocą w rodzinie	- MCPS - ZIds.PPwR	- liczba i rodzaj podjętych działań - liczba uczestników	2020-2022
4. Prowadzenie grup wsparcia/ terapeutycznych/ edukacyjnych dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.	Osoby dotknięte przemocą w rodzinie oraz osoby współzależne	- MCPS - ZIds.PPwR	- liczba i rodzaj prowadzonych działań - liczba uczestników grup	2020-2022

5. Udzielanie wsparcia specjalistycznego osobom dotkniętym przemocą w rodzinie (w tym: wsparcie psychologiczne, prawne, pedagogiczne, socjalne, rodzinne i zawodowe).	Osoby dotknięte przemocą w rodzinie	- MCPS - ZKSS - placówki oświatowe	- liczba konsultacji psychologicznych - liczba osób, które skorzystały z poradnictwa psychologicznego - liczba porad prawnych - liczba osób, które skorzystały z poradnictwa prawnego - liczba konsultacji pedagogicznych - liczba osób, które skorzystały z poradnictwa pedagogicznego - liczba osób, które skorzystały z poradnictwa socjalnego - liczba osób, które skorzystały z poradnictwa rodzinnego i zawodowego	2020-2022
6. Zapewnienie osobom doświadczającym przemocy w rodzinie miejsc w całodobowych ośrodkach wsparcia.	Osoby dotknięte przemocą w rodzinie	- MCPS - ZIds.PPwR	- liczba osób umieszczonych w ośrodkach	2020-2022

7. Tworzenie warunków umożliwiających osobom dotkniętym przemocą w rodzinie otrzymanie mieszkań z zasobów Miasta	Osoby dotknięte przemocą w rodzinie	- UM - ZIds.PPwR	- liczba osób, które otrzymały lokal mieszkalny z zasobów Miasta	2020-2022
CEL SZCZEGÓŁOWY III Oddziaływania wobec osób stosujących przemoc w rodzinie.				
1. Prowadzenie oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie poprzez udzielanie wsparcia w formie pomocy psychologicznej.	Osoby stosujące przemoc w rodzinie	- MCPS	- liczba osób korzystających z konsultacji psychologicznych	2020-2022
CEL SZCZEGÓŁOWY IV Podnoszenie kompetencji przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.				
1. Organizacja wewnętrznych szkoleń i zajęć warsztatowych dla przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Przedstawiciele podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	- MCPS - ZIds.PPwR	- liczba i rodzaj szkoleń - liczba uczestników szkoleń	2020-2022
2. Organizacja szkoleń i zajęć warsztatowych dla przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie przez instytucje, osoby, firmy zewnętrzne.	Przedstawiciele podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	- MCPS - UM	- liczba i rodzaj szkoleń - liczba uczestników szkoleń	2020-2022

3. Podniesienie kwalifikacji przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez udział w szkoleniach specjalistycznych.	Przedstawiciele podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie	- MCPS - ZIds.PPwR - UM - placówki oświatowe - ZKSS - SM - KPP	- liczba i rodzaj szkoleń - liczba uczestników szkoleń	2020-2022
---	--	--	---	-----------

Legenda:

UM – Urząd Miejski w Pabianicach

MCPS – Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach

PK – Punkt Konsultacyjny ds. Przemocy w Rodzinie

ZIds.PPwR – Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

SM – Straż Miejska w Pabianicach

ZKSS – Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej

KPP – Komenda Powiatowa Policji w Pabianicach

Mieszkańcy - Mieszkańcy Miasta Pabianic

IX. REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU:

- 1) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- 2) Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach,
- 3) Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- 4) Urząd Miejski w Pabianicach,
- 5) Sąd Rejonowy w Pabianicach,
- 6) Prokuratura Rejonowa w Pabianicach,
- 7) Komenda Powiatowa Policji w Pabianicach,
- 8) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach,
- 9) Żłobek Miejski w Pabianicach,
- 10) placówki oświatowe,
- 11) placówki medyczne,
- 12) organizacje pozarządowe,
- 13) lokalne media.

X. ŹRÓDŁO FINANSOWANIA

Źródłem finansowania Programu są środki finansowe z budżetu Miasta zabezpieczone w budżecie Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach oraz środki pozabudżetowe. Na realizację zadań Programu w roku 2020 zabezpieczono 15 000 zł.

Wysokość środków planowanych na realizację Programu w latach 2021 i 2022 będzie odpowiadać kwocie zabezpieczonej na ten cel w budżecie Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach.

Realizacja zadań dodatkowych np. w ramach projektów, będzie możliwa w przypadku pozyskania dotacji z budżetu państwa.

XI. KOORDYNATOR PROGRAMU

Koordynatorem Programu jest Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

XII. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring zapisów Programu, polegający na systematycznym zbieraniu i analizowaniu informacji dotyczących realizowanych działań będzie prowadzony przez Koordynatora Programu. Gromadzone dane pozwolą zidentyfikować i rozwiązać problemy, które pojawią się w trakcie wdrażania dokumentu i stwierdzić, czy wyznaczone działania zmierzają w słusznym kierunku i przynoszą zakładane zmiany.

Podstawą do ewaluacji Programu będą sprawozdania z jego realizacji przekazywane corocznie do Prezydenta Miasta Pabianic.

XIII. SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Koordynator Programu przekazuje corocznie sprawozdanie z realizacji Programu Prezydentowi Miasta Pabianic do dnia 31 marca każdego roku za rok poprzedni.